

PSFU 2020

Mária Barnovská, 16 rokov

Slová a ticho menia ľudí

V nebi to určite vyzerá tak ako u mojej babky. Niekedy by ste sa tam mal ísť pozrieť. Myslím tým k babke. Ale v pohode môžete ísť na návštevu aj do neba.

Vždy, keď si ostriháme vlasy, myslíme si, že sú z nás lepší ľudia. Chytíme sa za ruky a odstrihnuté končeky rozsypeme po záhrade. Vietor ich potom rozháňa ako plamene pri požiari.

V lete s babkou trávime najviac času. Namiesto raňajok si robievame vodný kefír. Pestujeme Tibi kryštáliky. To sú také drobné organizmy, ktoré majú schopnosť fermentovať vodu na kefír. Ľudia ich volajú aj živé zrnká. Naozaj sú živé. Babka sa s nimi aj rozpráva. Aj ja sa s nimi rozprávam, ale babka sa nerozpráva len tak s hocikým.

Tibi krmíme trstinovým alebo kokosovým cukrom. Okrem toho majú rady aj ovocie. Babka vraví, že najradšej majú sušené figy, ale postačí im aj sezónne ovocie z jej záhradky. Dáme ich odstáť do vody a ešte dlho na ne pozeráme, ako bublinkujú.

Keď sa babke minie cukor alebo čokoľvek iné, idem nakúpiť. Babka sa snaží vyhýbať nákupom, lebo nemá rada ľudí. Ak už niekam ide, musí mať na sebe čiapku, a vôbec nezáleží, aké je vonku počasie. Babka nemá doma hodiny, pretože ich nepotrebuje.

Netuším, ako sa vôbec babka zoznámila s dedkom. Babka o ňom veľmi málo rozpráva. Ja si myslím, že sa naozaj nikdy nezoznámili. Jednoducho si ju dedko našiel. Zvykli si na seba a už si nechceli odvyknúť.

Babke sa ľudia vyhýbali už od mala. Teraz sa ona vyhýba im.

V nebi to určite vyzerá tak ako u mojej babky. Som si tým úplne istá. S babkou sme si na seba zvykli. Babka vedela veľmi dobre počúvať. Vedela o všetkom. Ja som ju naučila usmievať sa na seba do zrkadla a ona ma naučila modliť sa. Ľudia hovoria, že sme sa k sebe jednoducho hodili. Potrebovali sme jedna druhú. Boli sme v našej rodine jediné ryšavky.

Bol si mojím mocným stromom

Tento dom sme zdedili po dedovi. Má veľký dvor a za ním stodolu. V stodole je dobrá akustika.

Do stodoly chodím spievať alebo plakať. V tejto stodole je veľa sena.

Do stodoly chodím skákať saltá do sena. Alebo sa aspoň tvárim, že sú to saltá. Seno má tichú, uspávajúcu vôňu. Vonia ako zmes prachu a bylín.

Do stodoly chodím dýchať. V stodole je okrem senníka aj veľká plocha, kde parkuje vlečka, keď dovezie nové seno. Väčšinu roka vlečka parkuje inde a táto plocha zostáva nevyužitá.

Do stodoly chodím tancovať. Seno chutí ako výčitky, alebo ako smútok. Je také horké, že nevládzete prehltnúť sliny.

Nie, do stodoly nechodím jesť seno. Nie som krava.

Stodola je jedno z mojich obľúbených miest, je krásna. Cez štrbiny v trámoch na stenách preklzávajú lúče, presvetľujú tancujúci prach. Vzduch je trblietavý. Stodola je krásna, ale nie je to ideálne miesto pre alergikov.

Za stodolou je malý ovocný sad. Sadil ho dedo, keď bol malý, keď bol dospelý a niečo posadil len nedávno. Máme tu stromy všetkých vekových kategórií a jeden peň. To bola jablň. Rástla úplne nakrivo a na jeseň, keď sa jej konáre zaplnili jablkami, hrbila sa ešte viac. My, deti, sme ju milovali, lebo to bol jediný strom, na ktorý sme dosiahli aj zo zeme. Všetci sme sa na ňu vedeli vyšplhať a môj brat to dokázal aj bez pomoci rúk. Brat povedal, že na tej jablňi dozrievajú najchutnejšie jablká v celom sade. Nepamätám si chuť jablka, pamätám si iba chuť sena v ústach, keď sme ju jedného dňa našli zlomenú. Vietor? Búrka?

Ak je niekto krehký ako kvet, dá sa zlomiť. Ak je niekto mocný ako strom, tiež sa dá zlomiť.

Sad má veľa iných stromov a rastie ďalej.

Stará slivka v rohu má nízko položené konáre. Nová obľúbená destinácia. Na nej sme sa hrali na „deň“. Hra spočívala v tom, že sme sa akože ráno zobudili a naraňajkovali. Prehodili sme pár slov, a to už bol akože čas na obed. Potom bola večera. Po slivkovej večeri sme akože unavení z akože náročného dňa akože zaspali. Noc trvala v priemere 5 sekúnd. A opäť prišlo akože ráno. Takto sme presedeli na strome akože niekoľko týždňov, až kým nám nebolo od toľkých sliviek zle.

Máme stodolu, máme sad a máme aj peň.

Máme mŕtvych, ktorí nás inšpirujú.

Hrdinka

V ten deň bola u babky.

Babku má rada, aj keď je tučná a veľa kričí.

Babka má veľa zvierat a obrovský dvor.

Babka má sliepky, aby jej znášali vajíčka.

Babka má kravu, aby mala mlieko.

Babka má ovce na vlnu.

Babka má dedka, aby sa staral o jej zvieratá.

Najviac sa jej páčila babkina spálňa. Hneď pri posteli mala toaletný stolík. Celý bol zalepený obrázkami svätých a obvešaný ružencami. Do hornej poličky si odkladala lieky. V spodnej mala vlnené ponožky, ďalšie ružence a obrovskú kopu sladkostí. Jej obľúbené boli karamelky. Tými bola vždy zásobená.

Babka mala určite sladké sny.

V ten deň tam bola s bratom. Volá sa Miško a je starší o 2 roky a 3 mesiace. Chodí už do školy a je veľmi múdry. Naučil ju, že keď bude často jesť babkine karamelky, dostane hlísty. Hlísty sú veľké dážďovky, ktoré bývajú v bruchu a jedia karamelky. Dážďovky nemala rada.

Babka jedla veľa karamieliek.

V ten deň babka povedala, že sa naučia niečo nové.

Rada sa učila od babky.

Vedela robiť všetko.

Vedela dokonca šepkať.

Stáli na záhradke s motykami.

Babka povedala, že idete prekypriť pôdu.

S motykou sa zahnila za hlavu, potom ju zapichla do zeme a pritiahla si ju späť.

Vyzeralo to jednoducho.

Začali ste pracovať. Každý dostal pásik záhrady, ktorý mal prekypriť. Babka bola rýchla a hneď bola pár metrov pred vami. S Miškom mali úzke pásiky hneď vedľa seba. Motyka bola pre ňu ťažká. Zahnila sa za hlavu a zapichla ju do zeme. Zahnila sa za hlavu... a pocítila, akoby do niečoho za sebou udrela zadnou časťou motyky. Obzrela sa. Miško ležal na zemi a držal sa za hlavu. Spod ruky mu tiekla krv.

Babka sa tiež obzrela. Bola už niekoľko metrov pred vami. Začala kričať: „Ty jeden malý fagan, čo tu vylihuješ na roli. Veď si ešte poriadne nič neurobil. Vstávaj, ty decko nepodarené, lebo budeš celý špinavý!“

Plakala: „Babka, ale veď on umiera!“

Ruky sa jej triasli. Kľáčala pri ňom a plakala.

Nebol to práve dokonalý brat, ale bol jediný, ktorého mala.

A teraz ho asi zabila. Zabila.

„Miško, keď som ti hovorila, že si hlúpy somár, klamala som. Si môj najlepší brat! Len, prosím, neumieraj! Miško! Povedz niečo!“

Babka zobrala Miška na ruky a bežali ste do izby.

Babka otvorila veľkú fľašu, ktorá smrdela ako pokazený čaj. Najprv si z nej odpila a urobila grimasu. Potom v nej namočila handričku a prikladala ju Miškovi na čelo. Konečne si uvedomil, čo sa deje a rozplakal sa.

V ten deň mu babka zachránila život.